

PREMIS
DRAC
2019

FESTIVAL DE
PROSA, POESIA
I CURTMETRATGE

11a EDICIÓ
SOLSONA,
20 D'ABRIL DE 2019

WWW.PREMISDRAC.CAT

L'OMBRA

de Xavier Mas Craviotto

Vaig trigar anys a adonar-me com de difícil és viure sota l'ombra que fas. Sempre vivint sota el recer de la teva capçada, protegint-me de la violència impúdica de la llum. Jo era com un arbre alt i antic, vora un camí, amb les arrels terra endins, com si fossin tentacles. Només era allà per veure, des del voral, com feies un pas rere l'altre. Ho he somiat moltes vegades. Passaves pel meu davant, a pas lent, i et perdies camí enllà. I jo volia seguir-te, però no podia moure'm, perquè tenia els peus clavats a la terra. I veia com t'allunyaves i t'allunyaves fins que eres una silueta poc nítida i desapareixies per sempre. I jo et cridava, però de dins només m'hi naixia una veu muda. Perquè els arbres no tenen veu. Tenen fulles. I agitava les fulles i les branques, però ja eres massa lluny per adonar-te'n. I la impotència em penetrava les vetes de l'escorça i els nervis de les fulles. I després em despertava, i entenia que he après a viure't de lluny, he après a resignar-me a la teva ombra espessa, que em fa de sostre. Ja no hi has res a fer. M'he entregat a tu, i tu t'has entregat a la vida. Et llegeixen amb fervor, duus l'èxit a l'esquena, com si fos un estendard de batalla que de tant en tant oneges. Tot va ser sobtat. De vegades, va bé venir veure l'allau per mentalitzar-se, amb temps, que tot s'acabarà. Però aquella no la vam veure venir, i ens va soterrar amb capes d'irrealitat. La teva novel·la va tenir un èxit desconcertant, aclaparador. De sobte, tot van ser càmeres i entrevistes i notícies de diari i bolígrafs insistents que t'apuntaven: em signes el llibre? I jo sempre rere teu, amb el rostre contret de qui espera alguna cosa. A l'ombra. Una ombra densa com la resina, inflada de silencis abassegadors i abnegacions tan íntimes que ni percebies. I avui passo la planxa a les arrugues de la camisa que et posaràs aquesta nit, quan recullis el premi literari més prestigiós del país. Vull que vagis impecable. Et vull veure lluir. I tu et passeges per casa amb el tors nu, i esperes que acabi de planxar, i vas amunt i avall amb una llibreta masegada on has fet quatre gargots del que diràs quan el micròfon sigui teu i t'escolti tanta gent. I la pregunta em travessa de dalt a baix, per enèsima vegada. La possibilitat que em dediquis el premi em rosega alguna cosa a dins. És una mena d'esperança que em batega en algun replec del cos. Potser el mínim que mereixo és aquella fiblada efímera i electrizant de sentir el meu nom en boca teva, al davant de tothom. He llegit conscienciosament cada ratlla de les que has escrit. Una a una. I te n'he donat una opinió sincera, despullada. Això ho trauria. Aquesta

**PREMIS
DRAC
2019**

FESTIVAL DE
PROSA, POESIA
I CURTMETRATGE

11a EDICIÓ
SOLSONA,
20 D'ABRIL DE 2019

WWW.PREMISDRAC.CAT

descripció és molt llarga. Aquest personatge és totalment sobrer. Aquest diàleg és inversemblant. M'agrada molt aquest passatge. Això que dius aquí no acaba de quedar clar. I tu fent que sí amb el cap i anotant tot el que jo et deia amb el front corrugat i la mirada perduda en algun punt imprecís. De vegades em feies cas. Sovint, no me'n feies, perquè creies tant en allò que havies creat que jo et semblava incapaç d'entendre-ho, de copsar-ne tots els matisos, d'estimar cada paraula d'aquella obra com te l'havies estimat tu durant els mesos que havies trigat a escriure-la. Ostres, encara hi queda un arruga. Potser la planxa encara no és prou calenta. Però com que em vas dient que vagi de pressa, que no tindrem temps... Quins nervis. Ja he pensat què em posaré aquesta nit. Aniré de negre. No vull destacar. El protagonisme avui, com sempre, és teu. Jo soc com la teva silueta, com l'ombra que et segueix, diligent, a cada pas. I la gent només es fixa en les coses, mai en l'ombra que fan. Per fi he aconseguit allisar la maleïda arruga. I tu segueixes pululant per la cuina, amb la llibreta macerada d'anotacions i citacions dels llibres que devores al despatx. Te n'hauré de comprar una de nova. Trec la camisa de la planxa. Encara fumeja vapor. Et miro. Vols fer el favor de deixar el maleït discurs i sopar d'una vegada? I tu, com si t'haguessin colgat sota tones de silenci, fas com si no em sentissis. No sé per què m'he obstinat a preparar-te l'arròs amb curri, el teu plat preferit. És aquí a la taula i ni l'has tocat. Ja s'ha refredat. Aixeques el cap com qui es desperta sobtadament. Creus que he de donar les gràcies al meu primer editor? I jo et miro parpellejant lànguidament. Tu creus que ho has de fer? I t'emportes el bolígraf a la comissura dels llavis i agites les cames. No ho sé, no vull que es faci gaire llarg... I guardo la planxa a l'armari i et dic que si tu no ho saps, jo encara ho sé menys. I t'aconsello que intentis quedar bé amb tothom, i que si et poses a fer agraïments, no et deixis a ningú. A ningú. Menciona a tothom que hagi estat important per a tu durant aquests anys. I tu tornes a endinsar-te en les teves cavil·lacions com qui se submergeix aigua avall, fins al fons, fins a tocar amb els peus nus la sorra molla. No deus haver entès que això últim t'ho he dit perquè em faria molt feliç que diguessis el meu nom durant el discurs. És el mínim que pots fer per a mi. Però em sembla que no has entès res. I és que mai entens res de la vida, la vida real, la que existeix fora dels mons que crees, la que és viva rere la porta del teu despatx. Però avui no se't pot dir res. Les paraules et passen arran d'orella com un vent que xiula. Però jo he sacrificat una vida per tu. Una vida que fos meva, que em fos pròpia. He perdut el meu nom, i he passat a ser "la persona que està casada amb". T'he llegit, t'he aconsellat, he viscut perquè tot et fos més planer, més

**PREMIS
DRAC
2019**

FESTIVAL DE
PROSA, POESIA
I CURTMETRATGE

11a EDICIÓ
SOLSONA,
20 D'ABRIL DE 2019

WWW.PREMISDRAC.CAT

fàcil, perquè la teva genialitat trobes espai a cada racó, silenci a cada instant, inspiració a cada replec de la nostra vida en comú. Quina sort que tens, em diu la gent, de compartir-hi la vida. I jo fent que sí amb el cap, que quina sort, però pensant que sóc una ombra. Una ombra del que tu ets. Com una extensió teva. Com una cinquena extremitat que viu enganxada a un cos que no li és propi. Però sempre seré aquí. Perquè per damunt de tot, és gràcies a tu que sóc. Sovint rellegeixo els teus llibres i m'hi busco. M'hi busco entre les lletres, en la sonoritat de les síl·labes, en la rectitud de les línies impreses sobre el paper. Em busco en els gestos de cada personatge que crees, en la bellesa de cada paisatge que descrius. I sé que una part de mi batega allà dins, al cor del llibre. Mai m'has confessat si alguna vegada m'has transformat en literatura, però jo vull creure que alguna paraula que t'he dit, alguna escena que hem viscut, algun instant compartit, l'has fet paraula. Encara no has planxat la camisa?, em dius amb un deix d'impaciència. Que sí, home, que ja estic. I l'agafó amb delicadesa i te la dono. Deixes la llibreta a la taula i te la poses amb moviments matussers. I tu, que no et canvies? I jo et dic que sí, que no siguis impacient, que anem bé de temps. Mai t'havia conegut tant de nerviosisme. Et contemplo. Irradies llum. La mirada, com encesa, et centelleja, i la teva pell de marbre sembla avui més suau, més tendra. I, irremeiablement, m'adono que, com més brilles, més ombra faig.

* * *

Aparques. Has conduït amb la mirada fixa sobre l'asfalt, com si intentessis desxifrar-hi alguna cosa oculta. Hem trobat un aparcament molt a prop de l'auditori. Quan obrim la porta del vehicle, una allau de paraules, crits i rostres se'ns abraona al damunt. Hi ha un parell de periodistes que et graven i et fan preguntes. Hi ha un grup de lectors empedreïts amb llibres teus i, allargant-te'ls, et demanen que els facis una signatura. Hi ha editors, escriptors, familiars i coneguts que t'esperaven. Entrem a l'auditori i no triguem gaire a trobar els nostres seients. Som a la primera fila. Al respatllet, hi ha un paper on hi posa reservat i el teu nom. Al del costat, hi posa el teu nom i acompanyant. Et miro. Xerres amb un escriptor de gran prestigi que s'ha acostat a felicitar-te. Un periodista espera que acabeu de parlar per fer-te un parell de preguntes uns minuts abans que comenci l'acte. I segueixo mirant-te i, com passa des de fa mesos quan et miro, tu no em veus.

* * *

**PREMIS
DRAC
2019**

FESTIVAL DE
PROSA, POESIA
I CURTMETRATGE

11a EDICIÓ
SOLSONA,
20 D'ABRIL DE 2019

WWW.PREMISDRAC.CAT

Criden el teu nom amb una claredat meridiana, com si cada so prengués forma i immediatament s'esvaís en la immensitat de l'auditori. Em noto els batecs del cor a les temples. Al llarg d'aquestes últimes setmanes, cada dia abans d'anar a dormir he recreat aquesta escena una vegada i una altra, introduint-hi nit rere nit algun canvi, algun matís. Però sempre, sempre, quan pujaves a l'escenari, el primer que feies era dir a davant de tothom que res del que fas seria possible si jo no hi fos. I deies el meu nom, i tot es congelava, i sentia com si, per un moment, jo fos el centre d'alguna cosa, com si un focus m'enfoqués amb un feix de llum potentíssim. I la gent aplaudia, emocionada. I des d'allà dalt em miraves, i ens enteníem la mirada. I ara que criden el teu nom de veritat, és com si tot fos irreal, com si fos impossible que aquella escena que tantes vegades he reelaborat mentalment estigui passant de veritat. I em poses una mà al genoll, i t'alces del seient. Et dirigeixes cap a l'escenari amb passos segurs i fermes. Puges les escales. T'entreguen l'estatueta. Et fan dos petons, t'allarguen la mà. Flaixos. Ovació dempeus. El públic esclata. Ho televisen. Tot el país pot veure't des de casa. I, amb moviments cauts i sigil·losos, t'atances al micròfon. I perdo el món de vista. Només hi ets tu, com l'epicentre d'una vida que ha deixat de ser meva, com el nucli intern d'un món que ja no reconec. Fas un discurs emotiu, amb paraules senzilles però que, combinades d'aquella manera que tu saps, penetren més endins. I dones les gràcies. Dones les gràcies al primer editor que vas tenir, i a tots els que han vingut després. Dones les gràcies als organitzadors de l'acte i a l'entitat que, any rere any, entrega el guardó. Dones les gràcies als lectors, i dius que són incansables i que sense ells no series aquí. Dones les gràcies als llibreters de tot el país, i a les editorials que, dia a dia, fan una tasca infatigable. I, finalment, dones les gràcies als teus pares, per haver-te dut al món i ensenyar-te'l. I acabes amb un bona nit sincer, eufòric. Tothom aplaudeix. La gent crida, excitada. Els periodistes et fan fotografies. L'endemà seràs portada a tots els diaris. I baixes de l'escenari, radiant com un esclat de llum en la foscor de l'auditori. A la camisa, cap arruga. I t'asseus al meu costat, i em mires, i m'ofereixes un somriure que s'obre al meu davant com una flor blanca. Mentre els aplaudiments es van apagant, em dius alguna cosa a l'orella: gràcies per viure tot això al meu costat, Miquel. I jo et miro, i m'esforço a tornar-te el somriure, i després d'empassar-me la saliva i la tristesa, et dic amb la resignació de sempre: encara no t'ho havia dit, però aquesta nit estàs preciosa.